

Hommage

ESTETIKA LIRSKIH ZLATOTKANICA

-povodom stogodišnjice rođenja Nasihe Kapidžić- Hadžić-

Prilikom raznim književnih povoda, upoznao sam niz uglednih književnika/ica. Među onima koji su emanirali fluide svojih rukopisa, bila je i Nasiha Kapdžić Hadžić. Njene kretnje, riječi, stvarale su aure blagosti, nježnosti, odisale toplinom uporedivom sa majčinkom brižnošću.

Prvi put smo se susreli u IP „Veselin Masleša“ u kojem je uređivala jednu od najznačajnijih edicija u eks-Jugoslaviji, „Lastavicu“. Usudio sam se da ponudim knjigu stihova. Mlađe kolege su mi rekle da Nasiha prati i tekuću produkciju u novinama namijenjenim djeci, kada su se one čitale ne zbog postera ili enigmatike, nego zbog književnih tekstova. Poznavala me je prije nego smo se upoznali.

-Hvala što ste mi posvetili pjesmu – rekoh poslije protokola.

-???

- Ja sam bio onaj putnik koji je poželio da voz stane.

-Sigurno si od novca za kartu kupio sladoled ...bolje i to , nego da si zaplesao sa ovcom.

Razlike , one generacijske, one između i tada najznačajnije poetske pojave u našoj dječijoj književnosti i mene početnika, nestajale su u Nasihinom prisnom ophođenju prema drugima. Budila je želju da ispovijedate svoje najskrivenije strepnje i ambicije, sigurni da ćete biti shvaćeni, ohrabreni, ako treba posavjetovani, i da će sve ostati među vama.

„RIJEČI SU MOSTOVI“

H.L.Borhes je na jednoj od bjelosvjetskih katedri, obraćajući se studentima, izjavio:“Pamtimo stihove, ne pamtimo pjesme niti pjesnike“. Pamtio sam Nasihine pjesme, jer se i meni događalo, kao i mnogim drugima, tzv „deja vu“, kao da sam te pjesme već čitao, satkane u biserima tradicije,u blagosti mirisa proljeća koje je razbearala, kao da je svijet čekao da se uvjeri da ima bića i odnosa koji ga boje u plavo, (najdraža Nasihina boja) kao da završni udarac kujundžijinog čekića utiskuje dio naše osobnosti u harmoniji između ptice u satu i odjeka naših koraka.

Nasihana poetika u svemu što je podstaklo i dotaklo njen rukopis, nalazi osmijeh, ushićenost, prisnost

U Mostaru je krajem osamdesetih prošlog stoljeća, održan književni skup, na kojem su bili i Nasiha Kapidžić- Hadžić. Branko Ćopić, Grozdana Olujič, Skender Kulenović, Velimir Milošević i drugi. Sjedjeli su u jednoj od bašči blizu Starog mosta. Po strani od „klasika“ bili su mlađi pisci. Pokojni Alija Dubočanin i ja, iscenirali smo prepirku: čiji pogled ljepše skače u Neretvu. Poslije niza nećkanja, ustručavanja, osmjelismo zamoliti Nasihu da prošetamo do Starog mosta pa neka nam presudi čiji pogled ljepše skače u Neretvu.

-I ovo mi je nešto. Hajde ti Mimare Hajrudine sagradi most kojeg će slaviti vrabci, kojem će pjevati bijeli bagremovi, iznad kojeg će se okupljati svici a ispod pjevati duet cvrčaka –šalio se Alija.

-Riječi su najvažniji mostovi – govorila je Nasiha.- I najobičniji pozdrav sadrži bit ličnosti onog ko pozdravlja, način kako pozdravlja, intonacija glasa kao i bit onog koji otpozdravlja.

NASIHINE RUŽE

Zahvaljujući trudu Nasihine sestre Sabihe i njihovog brata, rodna kuća književnice, stara preko tri stotine godina, obnovljena je i proglašena je nacionalnim spomenikom. U kući živi Sabiha, čuva uspomenu na sestru. U okrilju kuće održavaju se književni susreti „Vezeni most“ .

Bio sam pozvan na učestvujem na jednom od tih susreta. Poslije recitala, krenuo sam stazom prema Vrbasu, da obradujem salmonide viješću da mi je ribarski pribor ostao na klaviru. Stazu sa obje strane okružuju bokori ruža.

„Želim skončati među ružama/ Jer ih ljubljah/ u djetinjstvu“ stihozborio je F.Pesoa, a F.G. Lorka: „Ruža, vječna na svojoj grani/ nije htjela zoru/ i njena svitanja bijela/ ruža je nešto drugo htjea“. Nasihine ruže su srce njenog pera. ..Dočekala me je plavičasta izmaglica koja je lebdjela iznad ruža. Latice ruža su bile zatvorene, na tlu obamrle pčele, leptirovi. Iznenada, ukaza se lik. Nasihe. I kako je hodila od ruže do ruže , one otvarahu svoje cvjetove. Iz svakog cvijeta izletje slavuj, i poletje

prema Tvome gradu. Oživješe leptirovi i pčele. Približavala se bokoru koji bješe skupljen kao buket. Nasiha ga razgrnu Iz njega istrča kćerka Aida. No igra i snojvatice bjahu prekinute: Sabiha je pozivala goste da se osvježe.

Bila je omiljena među kolegama/icama. Prema zapisu Ismeta Bekrića, Nasihina bliska prijateljica i doneke i sljedbenice u književnosti, pokojna Enise Osmanćević- Ćurić posvetila je Nasihi ove stihove:

„Otišla si da prebrojiš zvijezde
Da svakoj daruješ haljinu od tila ,
Da izvezeš nebo onim što si snila
Da se ljepota ne bi izgubila“

Astrid Lindgren je prije spavanja pričala kćerci priče. Aida je pričala priče i Mjesecu, od kojih je neke zabilježila Nasiha i objelodanila u knjizi Kad sam bila mala. Aidine dogodovštine su takođe opisane i u knjizi Tiha poslanica. A ono što karakteriše Nasinu poeziju karakteriše i prozu, ili kako bi rekao Ibrahim Kajan: „Nasiha vodi dijalog s djetetom skrivenim negdje u pjesmi, ako se dijete ne vidi, sve u pjesmi govori djetetu“.

SNOVI OBAVEZUJU

Povodom održavanja XIV Zimskih olimpijskih igara u Sarajevu, objavljene su Nasihine slikovnice čiji je glavni junak bila maskota , Vučka ,autora Jože Trobeca , akademskog slikara iz Slovenije. I komšijska djeca su bila oduševljena pa su me zamolila da se na slikovnicama potpiše Nasiha.

-Ovih jedanaest februarskih dana prilika je da vuk promijeni čud. Jarići mogu biti mirni. Svako zaslužuje šansu da bude bolji, ne samo u književnosti. A vidim da se dobar glas nadaleko širi, iznad Miljacke kruže galebovi – komentarisala je Nasiha.

Uistinu, nedaleko od platoa Skenderije, na kojem su se dodjeljivale medalje, pojavili su se u Miljacki galebovi.

Izuzetno je respektibilan Nasihin urednički angažman u IP „Veselin Masleša“ . Biblioteka „Lastavica“ je objavljivala najznačajnija imena tadašnje nam države, istovremeno i prevode savremenih svjetskih pisaca za djecu.

Zadnji put sam se susreo sa Nasihom za vrijeme opsade Sarajeva. Slovenački PEN centar poslao je kolegama/ icama dobrodošlu pomoć. Nasiha bješe vidno smršala, sjetna. S vremena na vrijeme odjeknula bi eksplozija, rafal, koraci koji pretrčavaju ulicu.

-Nisam uplašena, strah se potpuno povukao pred brigama za najdraže, zebnjama važnijim od briga za puko preživljavanje... I tužna sam zbog toliko izgubljenih iluzija koje tako tragično završavaju.

- Čeznem za livadicom – pokušah da unesem nešto vedrine

- Muze bi možda trebalo da su sad najglasnije, no, kako li preživljavaju moji najmiliji? Snovi obavezuju. Oni lijepi da se ostvare u tolikoj mjeri da postanu zarazni pa da one ružne proguta mrak bez povratka. No, snovi sadrže i budućnost. Hoćemo li osvanuti sutra?

Vrijeme bješe da uzme tablete a ja da iskoristim pauzu granatiranja i snajperskih hitaca što su jenjavali u sumrak.

Nasihina rodna kuća je mjesto hodočašća njenih poklonika, poštovalaca a njen književni opus neiscrpa riznica lijepi i potrebnih riječi neprolazne vrijednosti.

Mirsad Bećirbašić

Nasiha Kapidžić- Hadžić rođena je 6. decembra u Banja Luci a preminula je 22. septembra 1995. u Sarajevu. Radila kao profesorica u banjalučkoj gimnaziji. Preselivši se u Sarajevvo, bila urednik u Obrazovnom i Dječijem programu Radio Sarajeva, a potom urednik u I.P. „Veselim Masleša.“

Djela: Poezija: Maskembal u šumi, 1962.g, Vezeni most, 1965.g.Od mog do tvog grada, 1975.g. Liliput, 1977. i dr.

Proza: Kad sam bila mala, 1973.g.,San o livadici, 1973.g., Glas djetinjstva,1975. Djetlić, svraka i proljeće, 1980.g. i dr.

Dobitnica najprestižnijih književnih i državnih nagrada. Pjesnikinji u čast u Banja Luci se svake godine održava manifestacija „Vezeni most“

IZBOR IZ POEZIJE NASIHE KAPIDŽIĆ HADŽIĆ

CVJETNA GRANA

Cvjetna grana
pčelama hrana
klackalica
za bezbroj ptica

U njen se hlad
ljutić mlad
s tri žute pjege
skloni od žege.

Ona je kut
gdje pauk ljut
upreda nit
U srebr štit

Ona je još
u vrtu broš,
vjetru lepeza
od finog veza,
oblak bjeline
i rosi stan
mirisan.

TRČIMO ZA SUNCEM

Eno sunca na livadi!

Požurimo!

Gle!

Tapa,tapa,tapa,tapa!

Sakrilo se!

Gdje!

Sakrilo se na terasi!

Za njim brzo!Sad!

Tapa, tapa,tapa,tapa!

I ovdje je hlad.

Pobjeglo je na kraj parka!

Na klupicu!

Gle!!

Hajmo za njim!

Tapa, tapa!

Uteklo je!

Gdje je?

Uteklo na pustu plažu!

Pođimo i mi!

Ako treba i u vodu

Za njim ćemo svi!

Tapa, tapa,tapa,tapa

Za njim ćemo svi!

KUJUNDŽIJA

Kujundžija je tkač
što sitnim čekićem tka
i ruže skrite
u bajku rascvjetava.

Kujundžija je vrač,
on jedini zna
da probudi pticu
što u bakru spava.

Na čepenku njegovog dućana
vazda parče neba ozvjezdana.

NEPRAVDA

Kada u Liliput
nepravda zaluta
svi pogođeni njenom strijelom
prkosno legnu
u snijeg pod jelom
i leže tako
sve dok se ona
nepravda ljuta
ne smrzne
ne prehladi
i umre od gladi.

OD TVOG GRADA DO MOG GRADA

Od tvog grada
do mog grada
kao laste
iznenada
polijećemo na krilima
da vidimo šta ko ima.

U tvom gradu carstvo ptica
dvorci od đinđuvica
i vrt u kom
svake srijede
sunce novi cvijet isprede.

U mom gradu
kamen siv
u kamenu zvonik kriv
otkucava svakog petka
stare priče
ispočetka.

Od tvog grada
do mog grada
preliječemo iznenada
ja po ružu izvezenu
ti po priču
u kamenu.

KAD BI HTIO VOZ DA STANE

Kad bi htio voz da stane
da uberem dvije grane
gloga bijela!
al' on –strijela
dalje ode.

Kad bi htio pokraj vode
Da zastane
Da poljubim ono lane
Što ga čuva srna vita
Ali on hita
Grabi dalje
A dječak mu s njive maše
Pozdrav šalje.

Kad bi samo malo stao,
ja bih začas istrčao
da uberem nježnu radu!
Ali on žuri prema gradu
već dan cijeli
i ne zna za bagrem bijeli
za crveni cvjetić maka
za dječaka
ne vidi ono lane
kraj potoka ni da stane

VEZENI MOST

Kad jednom dođeš u grad od lišća
da budeš najdraži gost,
vidjećeš kako obale travne
na ruci drže most.

Most vezen žicom svilenom, tankom,
u sedam boja tkan,
ogledalo mu zelena rijeka
a ukras sunčan dan.

Vjetar ga njiše ko voda čamce,
svezane u pličaku,
rojevi svitaca nad njim se pale
pa blista u mraku.

A pod njim čudesni orkestar ljeta
s dva cvrčka u duetu,
oglašava se svake noći,
ljepši od svih na svijetu.

Divnim ga šumorom slave vrabci
prepuni malih snova ,
niko mu nije pjevao ljepše
od bijelih bagremova.

Kada nam dođeš u grad od lišća
da budeš najdraži gost,
preći ćeš korakom lakim
vezeni, veliki most.

KOZJA ĆUPRIJA

Kroz duboki klanac,
mala rijeka protiče.
Bučno se oglašava
o kamenje spotiče

Na njoj samo jedan most,
čudno propet kriv.
Priča kaže : - Nekada
on je bio živ.

Priča kaže: - Nekada
u vremena stara,
divokoze dvije
sišle s kamenjara

A kada su pitku
rijeku preći htjele,
na istom mjestu
rogovima zaplele.

U koštac se hvatale
napregle svu moć;
iskrama iz rogova
zapalile noć.

Godinama tako
na rijeci se borile,
A jednog se dana
u kamen pretvorile

PEHLIVAN-ĆUPRIJA

U visini dvije ptice
kljunom drže most od žice.

Na njoj kao začaran
akrobata, pehlivan.

Lebdi, trepti, plovi žicom
da se sretne s bijelom pticom.

Zanjiše se poput vladi
da se drugoj ptici vrati

A Liliput gleda, trne,
samo neka ne posrne.

OKUPAN VRT

Uvijek poslije tople kiše
moj vrt divno zamiriše:
Tad je lagan kao pjena
svaka ruža umivena.

U lozine pletenice
sakrile se tri pletenice.
Zraka sunca pita mene:
Znaš li gdje su sakrivene?
One šapću:- O, ne kaži!
nek' nas sunce samo traži.

Od latice do krunice
List pokis'o sunča lice.
Čudim se sa dvije laste
kako trava brzo raste...

Svi zvončići plavi, mali
mokru kosu počesljali.
Sa dvadeset tri lista
bršljanova grana blista.

Volim svoj vrt poslije kiše
kad mi divno zamiriše.
Tad je lagan kao pjena
svaka ruža umivena.

USPAVANKA

(Adiju)

Tiha pjesmo išarana
paunovim sjajnim krilom,
paučinom izatkana
opšivena žutom svilom
tiša nego voda plava
uspavaj mi malog mrava!

On je danas pjesmo vita
kotrljao zrno žita.

Mala pjesmo ispjevana
slavujevim toplim dahom,
na usnama zatvorena,
obasuta cvjetnim prahom,
zažubori poput vrela,
nek umorna zaspi pčela!

Ona je sred cvjetne paše,
sakupljala med u čaše.

Mala pjesmo uhvaćena
na pramenu plavog svoda,
tračkom sunca pozlačena,
od srnina mekša hoda,
kao dašak vjetra laka
uspavaj mi mog dječaka!

On je danas kao lane
pretrčao tri poljane.